

Gemeenteraad van Nijkerk
Postbus 1000
3860 BA NIJKERK

Uw brief van		Ons kenmerk	1346162
Uw e-mailadres		Bijlage	Plan van Aanpak Ondernijning
Datum	13 december 2022	Behandeld door	N. Petersen
Onderwerp	Plan van Aanpak Ondernijning 2023	Team	Veiligheid

Geachte heer, mevrouw,

De samenleving wordt bedreigd door drugscriminaliteit, mensenhandel en zorgfraude. Dit zijn allemaal vormen van ondernijning die de gemeente Nijkerk helaas niet vreemd zijn. Daarom gebruiken we een combinatie van preventie en repressie om ondernijnende criminaliteit in de gemeente te weren. Dit doen we natuurlijk in samenwerking met onze partners op dit gebied, waaronder de politie, het OM, het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), de Nederlandse arbeidsinspectie en de belastingdienst. Ook worden inwoners betrokken onder meer door hen te stimuleren om signalen van mogelijke ondernijning door te geven.

Plan van Aanpak

Om de aanpak overzichtelijk te maken, zijn de acties die we willen nemen uitgewerkt in een Plan van Aanpak. We zijn blij dat wij u met deze brief het nieuwe Plan van Aanpak Ondernijning 2023 kunnen presenteren. In het plan is bewust gekozen voor een voortzetting van het Plan van Aanpak Ondernijning 2019. Immers: voor de aanpak van ondernijning is een lange adem nodig. Het nieuwe plan is daarmee vooral een actualisering en aanscherping op het eerdere plan. In deze brief lichten wij u graag in over de totstandkoming van het voorliggende plan en de voortgang in het afgelopen jaar in de aanpak van ondernijning.

Weerbaarheidsscan

Aan het begin van 2022 is door het RIEC in onze gemeente de zogenaamde *Weerbaarheidsscan* gehouden. Het RIEC heeft hiervoor de beleidsdocumenten van onze gemeente die verband houden

met de aanpak van ondermijning onder de loep genomen. Daarnaast hebben zij gesprekken gevoerd met verschillende teams en medewerkers uit de ambtelijke organisatie van de gemeente. Uit deze analyse en gesprekken is een rapport voortgekomen: de weerbaarheidsscan. Uit de weerbaarheidsscan blijkt dat de gemeente Nijkerk vergeleken met andere gemeenten op een gemiddeld niveau staat wat betreft de aanpak van ondermijning. Er zijn echter ook nog een aantal stappen te maken.

Aanbevelingen

De Weerbaarheidsscan laat met name zien dat de gemeente meer in kan zetten op (interne) bewustwording, de informatiepositie van de gemeente, het Bibobbeleid en het thema Zorgfraude.

Wat is er sindsdien gebeurd?

Vanuit de weerbaarheidsscan is besloten om het Plan van Aanpak Ondermijning 2019 te actualiseren en aan te scherpen. Daarnaast is er een intern communicatieplan opgesteld, dat is bedoeld om de bewustwording bij de ambtelijke organisatie te vergroten. Met de implementatie en uitvoering van de aanbevelingen is niet gewacht tot de uitwerking van de plannen. In het afgelopen jaar zijn de volgende acties opgepakt en/of gerealiseerd:

1. Bestuurlijke maatregelen

Er zijn verschillende bestuurlijke maatregelen genomen om drugshandel in de gemeente tegen te gaan. In 2022 zijn twee woningen waarin grote hoeveelheden drugs zijn gevonden gesloten op grond van het Damoclesbeleid. Verder is er een synthetisch drugslab ontmanteld in Nijkerk waarop bestuurlijke maatregelen worden toegepast.

Daarnaast zijn er in het afgelopen jaar drie dwangsommen opgelegd en/of geïnd voor het dealen van drugs op straat.

2. Het BIBOB-beleid

Het BIBOB-beleid is aangepast naar aanleiding van de wetwijzigingen in de Wet BIBOB die in 2020 en 2022 hebben plaatsgevonden. Met deze wijzigingen is het mogelijk om *alle* overheidsopdrachten – zoals contracten, subsidies en vergunningen – te onderwerpen aan een Bibob-toets. In deze toets wordt onderzocht of de aanvrager niet gelinkt is aan criminele activiteiten. Een nadere toelichting hierop heeft u ontvangen in een aparte raadsinformatiebrief.

3. Ondermijningsoverleg en integrale controles

De gemeente heeft een maandelijks overleg waarin ondermijningssignalen en -casuïstiek integraal worden besproken. Naar aanleiding van deze signalen zijn er in 2022 twee integrale controles gehouden in de gemeente. Bij deze integrale controles is er met onder andere de Omgevingsdienst (OddV), Politie, Nederlandse Arbeidsinspectie, Belastingdienst en Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) bij woningen en horecagelegenheden gecontroleerd op overtreding van diverse wet- en regelgeving die verband houden met ondermijnende criminaliteit. Daarnaast zijn er twee zorgaanbieders nader onderzocht naar aanleiding van signalen die verband hielden met zorgfraude.

4. Integriteit en risico's voor de gemeentelijke organisatie

Er wordt in de interne organisatie aandacht besteed aan de risico's voor ambtenaren op het gebied van ondermijnende criminaliteit. Zo wordt er frequent aandacht besteed aan het thema via het intranet en wordt het thema ondermijning meegenomen in het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. Daarnaast is er in november een lezing georganiseerd met betrekking tot het delen van signalen onder de privacywetgeving, om ambtenaren te ondersteunen en stimuleren om signalen met betrekking tot ondermijning te delen.

5. Voorkomen van jeugdcriminaliteit

In Nijkerk willen we zoveel mogelijk voorkomen dat jongeren afglijden richting criminaliteit. In 2022 is voor deze jongeren die vaak al bij politie of gemeente in beeld kwamen in het kader van criminaliteit, een plan gemaakt om hen uit de criminaliteit te halen en nieuw perspectief te bieden. Dit plan is opgesteld in samenwerking met de politie, het Veiligheidshuis, hulpverlening en andere maatschappelijke partners. In dit plan is zowel naar groeps- als individuele factoren gekeken, zodat specifieke interventies kunnen worden ingezet die jongeren perspectief willen bieden om niet het criminele pad op te gaan.

Omdat er tot aan 2022 nog geen interventies in Nijkerk bestonden die zich specifiek richtten op de preventie van jeugdcriminaliteit, is Stichting Halt gevraagd om deze in onze gemeente aan te bieden. Zij hadden reeds een interventie ontwikkeld. Jongeren kunnen door maatschappelijke partners, zoals scholen, het jongerenwerk of de politie, worden aangemeld voor dit traject.

6. Betrekken van maatschappelijke partners

Maatschappelijke partners, zoals scholen en zorginstellingen, zijn per brief geïnformeerd over zorgen die de gemeente kent op het gebied van ondermijnende criminaliteit en de acties die zij kunnen nemen om elkaar in de aanpak te ondersteunen.

Ontwikkelingen

Naast deze gerealiseerde plannen en acties, zijn er verschillende zaken in ontwikkeling. Zo bent u in de Raadsinformatiebrief van 24 november geïnformeerd over het Beleidsplan Mensenhandel. Daarnaast is de doelstelling geformuleerd om een Toezichthouder Sociaal Domein aan te stellen, die signalen van zorgfraude nader kan onderzoeken. Verder hopen wij u een voorstel tot de inzet van straatcoaches voor te leggen, om het afglijden van jongeren in de criminaliteit zoveel mogelijk te voorkomen.

Rol van de samenleving

De gemeente zet zich in om ondermijning actief te bestrijden. Daarnaast is ook weerbaarheid tegen ondermijning in de Nijkerkse samenleving belangrijk. De inwoners en organisaties in Nijkerk hebben een belangrijke rol in de aanpak van ondermijning, onder andere door actief signalen te melden. De signalen vanuit de samenleving vormen vaak een belangrijk startpunt voor nader onderzoek. Daarnaast is het belangrijk dat inwoners en organisaties signalen van ondermijning herkennen en 'nee' durven zeggen als zij benaderd worden door criminelen of malafide ondernemers. Hiervoor is het

afgelopen jaar aandacht geweest, maar dit wordt de komende jaren uitgebreid door doelgroepgerichte bewustwordingsacties en -trainingen.

Afsluiting

Met bovenstaande willen wij inzetten op een veiligere gemeente voor jong en oud. Het belang hiervan is groot. Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris,

de burgemeester,

de heer D.J. van Huizen

de heer mr. drs. G.D. Renkema